

Маңғыстау облыстық мәслихатының 2019 жылғы 25 қазандағы № 31/370 "Маңғыстау облысы бойынша жерлеудің және зираттарды күтіп ұстau ісін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы" шешіміне өзгеріс енгізу туралы

Маңғыстау облыстық мәслихатының 2022 жылғы 24 тамыздағы № 13/160 шешімі

Маңғыстау облыстық мәслихаты ШЕШТІ:

1. Маңғыстау облыстық мәслихатының "Маңғыстау облысы бойынша жерлеудің және зираттарды күтіп ұстau ісін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы" 2019 жылғы 25 қазандағы № 31/370 шешіміне (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 4011 болып тіркелген) мынадай өзгеріс енгізілсін:

көрсетілген шешімнің қосымшасы осы шешімнің қосымшасына сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Облыстық мәслихат хатшысы

H. Тумышев

Маңғыстау облыстық мәслихатының

2022 жылғы 24 тамыздағы

№ 13/160 шешіміне

қосымша

Маңғыстау облыстық мәслихатының

2019 жылғы 25 қазандағы

№ 31/370 шешіміне

қосымша

Маңғыстау облысындағы жерлеудің және зираттарды күтіп ұстau ісін ұйымдастыру қағидалары

1-тaraу. Жалпы ережелер

1. Осы Маңғыстау облысындағы жерлеудің және зираттарды күтіп ұстau ісін ұйымдастыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 27-бабы 1-тармағының 1-16) тармақшасына, сәйкес әзірленді және жерлеудің және зираттарды күтіп-ұстau ісін ұйымдастырудың тәртібін айқындайды.

Зират қорымдарын күтіп-ұстauға және пайдалануға, қайтыс болған адамдарды немесе олардың сүйектерін жерлеуді және қайта жерлеуді ұйымдастыруға, сондай-ақ жерлеу мақсатындағы объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 19 тамыздағы № ҚР ДСМ-81 бүйріғымен бекітілген "Зираттарға мен жерлеу

мақсатындағы обьектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 24066 болып тіркелген) санитариялық қағидаларымен айқындалады.

2. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) жерлеу – санитариялық, табиғатты қорғау, қала құрылышы және өзге де қағидалар мен нормаларға қайшы келмейтін, марқұмның тілегіне, діни сеніміне, әдет-ғұрыптарға және салт-дәстүрлерге сәйкес қайтыс болған адамның денесін (сүйегін) жерге (қабірге, лақатқа) жерлеу немесе сүйегі (күлі) бар урнаны қабірге, лақатқа жерлеу арқылы отқа жағу (кремациялау) бойынша әдет-ғұрып әрекеттері;

2) зират – қайтыс болған адамды немесе оның сүйегін (мұрдесін) жерлеу орыны;

3) зират қорымы – қайтыс болған адамдарды немесе олардың сүйектерін (мұрделерін) жерлеу үшін арнайы бөлінген аумақ;

4) зират қорымының әкімшілігі – зират қорымын ұстау және пайдалану жөніндегі ұйымдастырушылық-өкімдік және әкімшілік-шаруашылық функцияларды жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға;

5) азаматтық хал актілерін тіркеу бөлімі (бұдан әрі – тіркеуші орган) – азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын жергілікті атқарушы орган.

2-тaraу. Жерлеудің және зираттарды күтіп-ұстau ісін ұйымдастырудың тәртібі

3. Осы Қағиданы әзірлеу кезінде елді мекендер аумағының, олардың құрылышының ерекшеліктері, сондай-ақ зираттарды күтіп ұстau ісін ұйымдастыру, тарихи-мәдени мұра, діни мақсаттағы обьектілер және табиғи ландшафты сақтау қажеттігі ескерілді.

4. Жергілікті атқарушы органдар зират қорымы орналасқан және оларға арналған ортақ пайдаланудағы жерден елді мекеннің қайтыс болған әрбір тұрғынын немесе осы елді мекенде қайтыс болған тұрғылықты жері белгісіз адамды жерлеу үшін кемінде алты шаршы метр жер учаскесін тегін бөледі.

Зират қорымының аумағы қабірлерге арналған қатарларға бөлінетін және автомобиль көлігіне арналған өтпе жолдармен және зират учаскелеріне өтетін жолдармен жайластырылатын учаскелерден тұрады.

Ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) әкімдігі зиратқа арналған жер учаскелерін есепке алу деректерін (мәліметтерін) жинақтауды және тіркеуді ұйымдастырады, сондай-ақ жерлеу жөніндегі істі ұйымдастыру туралы шарт талаптарының сақталуына бақылауды жүзеге асырады.

Облыстық маңызы бар қаланың, қаладағы ауданның, аудандық маңызы бар қаланың, кенттің, ауылдың, ауылдық округтің әкімдігі зиратқа арналған жер учаскелерін есепке алу журналдарының негізінде есепке алуды және тіркеуді жүргізеді.

Аудан (облыстық маңызы бар қала) әкімдігі жергілікті атқарушы органының ресми интернет-ресурсында ай сайын зират қорымының бос емес және бос учаскелері бойынша өзекті ақпаратты орналастырады.

5. Жерлеу Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндегін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бүйрығымен бекітілген "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) № 045/е нысаны бойынша қайтыс болуды тіркеуді жүзеге асыратын тіркеуші орган берген қайтыс болу туралы куәлікті және (немесе) қайтыс болу туралы медициналық куәлікті зират қорымының әкімшілігіне ұсынғаннан кейін зират қорымының аумағында жүргізіледі.

6. Жерлеу зират қорымы әкімшілігі жүргізетін есепке алу журналында тіркеледі.

7. Есепке алу журналында мынадай мәліметтер:

жерлеу жылы, айы, күні;

қабірдің нөмірі;

қайтыс болған адамның аты, әкесінің аты (болған жағдайда), тегі;

туған және қайтыс болған күні;

қайтыс болуының себебі;

қайтыс болуы туралы куәліктің нөмірі, күні және оны кімнің бергені;

марқұмның аты, әкесінің аты (болған жағдайда), тегі, жеке сәйкестендіру нөмірі (болған жағдайда), жеке басын куәландыратын құжаттың берілген күні және нөмірі, жақын туыстарының мекенжайы, туыстары болмаған жағдайда, жерлеуді жүргізген адамның мекенжайы не жерлеуді жүргізген ұйымның атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі, мекенжайы қамтылады.

8. Жақын туыстарының, сондай-ақ жұбайының (зайыбының) жазбаша өтініші бойынша жергілікті атқарушы органға, қаладағы аудан әкімінің аппаратына қайтыс болған адаммен жақын туыстығын растайтын құжаттарды ұсынған кезде қайтыс болған адамды немесе оның сүйегін бұрын қайтыс болған жақын туысының жанында жерлеу көрсетілген жерлеу орнында бос жер участесі немесе бұрын қайтыс болған жақын туысының зираты болған кезде қамтамасыз етіледі.

9. Сот-медициналық зерттеуден кейін мәйітханада жүрген қайтыс болған адамдардың табылған мәйіттерін немесе олардың сүйектерін, суға кеткендерді, үйден тыс жерде кенеттен қайтыс болғандарды жерлеу жерлеу рәсімін ұйымдастыруды өзіне алуы мүмкін туыстары немесе адамдар мен мекемелер болмаған кезде қайтыс болу фактісі тіркелгеннен кейін жергілікті атқарушы органдарға жүктеледі.

10. Туыссыз адамдарды жерлеу бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі.

11. Мына жағдайлардан басқа жағдайда, жұмыс істеп тұрған және жабық зират қорымдарында сүйектерді қайта жерлеуге жол берілмейді:

зират қорымын немесе оның участесін мерзімінен бұрын жою;

сүйектерді (мұрделерді) Қазақстан Республикасының басқа жерлеріне немесе одан тыс жерлерге қайта жерлеу үшін жекелеген зираттардан тасымалдау кезіндегі

жағдайларды қоспағанда, сүйектерді (мұрделерді) жұмыс істеп тұрған және жабық зират қорымдарында қайта жерлеуге рұқсат етілмейді.

12. Қабірлерді жобалау және салу:

қабірлердің участекері арасындағы қашықтық ұзын жақтары бойынша кемінде 1 метрді, ал қысқа жақтары бойынша кемінде 0,5 метрді құрайды;

қабірдің тереңдігі топырақтың сипатына және топырақ асты суларының деңгейіне байланысты белгіленеді және жер бетінен табыттың қақпағына (бар болған жағдайда) дейін кемінде 1,5 метрді құрайды. Барлық жағдайларда қабірге арналған белгі жер асты суларының деңгейінен 0,5 метрге жоғары болады;

аса қауіпті инфекциялардан қайтыс болғандар үшін қабірдің тереңдігі 2 метр деңгейінде белгіленеді, бұл ретте түбіне кемінде 10 сантиметр қабатпен хлорлы эк салынады;

әрбір қабірдің жер бетінен 0,5 метрге биік үймесі (бұдан әрі – қабір үсті төмпешігі) болады. Қабір үсті төмпешігі қабірді атмосфера суларынан қорғау үшін оның шеттерін жауып тұруы тиіс.

13. Жерлеу орындарын абаттандыру және оларды күтіп-ұстау:

Жерлеуге бөлінген участекінде шекарасында:

табиги тастан немесе бетоннан жасалған қабір үсті ескерткіштер мен құрылыштар, гүлзарлар мен орындықтар орнатуға;

қабір басында гүл, кейіннен қырқылып отырылатын сәндік бұтадан қоршау отырғызуға жол беріледі.

Зираттарды одан әрі күтіп-ұстауды жақын туысы тиісті тәртіппен қамтамасыз етеді.

Ескерткіштер мен құрылыштарды орналастыруға, үстелдерді, орындықтарды және құрылыштарды жерлеу участекінен тыс жерлерде орналастыруға жол берілмейді.

Зират қорымдарын (өтпе жолдар, соқпақтар, гүлбақтар, көгалдар, көріздік, электрлік және су құбыры желілері және құрылыштар) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тиісті тәртіппен жергілікті атқарушы органдар күтіп ұтайды.

14. Ауданың (облыстық маңызы бар қаланың) жергілікті атқарушы органы мен зират қорымының әкімшілігі арасында зират қорымдарын күтіп-ұстауға және оларға қызмет көрсетуге шарт жасасу мемлекеттік сатып алу туралы заңнамаға сәйкес өткізілетін конкурстың қорытындысы бойынша уақтылы жүзеге асырылады.

15. Зират қорымының әкімшілігі мыналарды:

1) азаматтарға жерлеу қызметтерін көрсету тәртібі туралы, оның ішінде зират қорымы аумағындағы стендерде ақпарат орналастыра отырып, толық ақпарат беруді;

2) қайтыс болған адамдарды немесе олардың сүйектерін жерлеу үшін зираттарды уақтылы дайындауды;

3) жерлеу үшін әрбір жер участекін бөліп берудің белгіленген нормасын және зираттарды дайындау қагидаларын сақтауды;

- 4) гимараттарды, инженерлік жабдықтарды, зират қорымының аумағын, қоршауды, жарықтандыруды жарамды күйде ұстауды;
- 5) жалпыға ортақ пайдаланылатын жолдарды және шаруашылық мақсаттағы басқа да участекерді жүйелі түрде жинауды, сумен жабдықтау желілеріне қызмет көрсетуді, зираттың бүкіл аумағындағы жасыл екпелерді күтіп-ұстауды, жолдарды ағымдағы жөндеуді және қоқысты уақтылы шығаруды қоса алғанда, зираттарды күтіп-ұстай жөніндегі жұмыстардың ұйымдастырылуын бақылауды;
- 6) азаматтарға жерлеу орнын күтіп-бағу үшін мүкәммалды жалға беруді;
- 7) жерлеу қызметтерінің өзге де субъектілеріне тең қолжетімділікті ұсынуды қамтамасыз етеді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заннама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК